Skudsmålsbøger og til- og afgangsregistrering.

Uddrag fra:

Forordning om Skudsmaalsbøgers Indførelse for Tienestetyender 5. september 1832.

1.)

Ethvert Tienestetyende bør fra 1 Jan. 1833, i Stedet for at tage Skudsmaal paa et løst Stykke stemplet Papiir, forsyne sig med en Skudsmaalsbog, hvori de Skudsmaale, som det erholder, blive at meddele. Denne Bog bør bestaae af 3 Ark Skrivpapiir, hvoraf det første Ark skal være stemplet til den for Skudsmaal anordnede Taxt, samt være giennemdraget og indbundet i stærkt Pap; hvorhos en Extract af denne Anordning samt af de øvrige Lovbestemmelser om Skudsmaal skal findes trykt i samme. Det vil blive foranstaltet, at de saaledes befalede Skudsmaalsbøger til en billig Priis blive at erholde ei blot i alle Kiøbstæder, men og i ethvert Pastorat paa Landet, hvor Fattigcommissionen har paa Fattigkassens Regning at anskaffe det fornødne Forraad. De anskaffede Bøger kunne iøvrigt udleveres, uagtet de ere forsynede med Stempel fra et ældre Aar, end det, hvori de sættes i Brug. Forinden en saadan Bog maa bruges, bør den forsynes i Kbhavn og de øvrige Kiøbstæder med Politieøvrighedens Æmbedssegl, eller i Mangel deraf med bemeldte Øvrigheds private Segl, men paa Landet med Sognepræstens, hvorhos bemeldte Æmbedsmand bør paa Bogens første Side, hvorpaa Stemplet bør findes, under sin Haand og under Angivelse af Datum skrive følgende Titel: "Skudsmaalsbog for N. N. i N. N." (hvorved i Landdistricterne, foruden Byen, ogsaa Sognet og Amtet benævnes).

2.)

De Attester, som efter Anordn. 29 Jul. 1814, for Kiøbstæderne § 34 og for Landet § 27, blive at meddele ethvert Barn, der udskrives af Skolen, og som altid bør indeholde Attestation om, naar og hvor Personen er døbt, samt confirmeret, bør fra nu af meddeles i en paa foranførte Maade indrettet Skudsmaalsbog, med mindre det, fordi Barnet ei er bestemt til den tjenende Classe, forlanges, at den udstedes paa særligt stemplet Papiir, og bør, ved Udskrivningen, en saadan Skudsmaalsbog meddeles fattige Børn paa Fattigkassens Bekostning.

Første indførsel var ofte konfirmationsattesten. Derefter kunne der komme vaccinationsattester, påtegning ved flytning til et andet sogn og vidnesbyrd fra præsten.

Første indførsel var ofte konfirmationsattesten. Derefter kunne der komme vaccinationsattester, påtegning ved flytning til et andet sogn og vidnesbyrd fra præsten.

Ved flytning fra et sogn til et andet skulle skudsmålsbogen forelægges for sognepræsten i begge sogne. Han påtegnede den og førte flytningen ind i kirkebogen i tilgangs- og afgangslisterne. Efter 1873 overgik denne funktion til sognefogeden hhv. byfogeden, der førte flytningen ind i tyendeprotokollen (se nærmere om tyendeprotokollen under andet menupunkt).

Husbonden kunne oprindeligt vælge at indskrive en anbefaling af tyendet i skudsmålsbogen, men var under strafansvar, hvis for positive anbefalinger påførte en anden husbond "en skuffelse", som det fremgår af tyendeloven.

I 1867 blev det forbudt for husbonden at skrive andet end tjenestetidens varighed i skudsmålsbogen. Ordningen med skudsmålsbøger blev ophævet i 1921. Samtidig blev husbondens revselsesret ophævet.